

Právní výklad k zákonnému zmocnění odboru dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra

K obecně závazné vyhlášce, kterou se stanoví systém komunitního kompostování a způsob využití zeleného kompostu k údržbě a obnově veřejné zeleně na území obce

Podle § 10a odst. 2 zákona o odpadech může obec ve své samostatné působnosti, jako opatření pro předcházení vzniku odpadů, stanovit obecně závaznou vyhláškou obce systém komunitního kompostování a způsob využití zeleného kompostu k údržbě a obnově veřejné zeleně na území obce.

Komunitním kompostováním se pro účely zákona o odpadech rozumí systém sběru a shromažďování rostlinných zbytků z údržby zeleně a zahrad na území obce, jejich úprava a následné zpracování na zelený kompost. *Zeleným kompostem* se pak rozumí substrát vzniklý kompostováním rostlinných zbytků a *veřejnou zelení* parky, lesoparky, sportoviště, dětská hřiště a veřejně přístupné travnaté plochy v intravilánu obce.

Zařazení zmocňovacího ustanovení do části zákona, která pojednává o předcházení vzniku odpadů, svědčí o záměru zákonodárce vydělit „rostlinné zbytky“ z kategorie odpadů a umožnit obcím nakládat s nimi mimo režim stanovený zákonem pro nakládání s odpady. V tomto smyslu nelze rostlinné zbytky pokládat ani za „biologicky rozložitelný odpad“, jak jej definuje § 33a zákona o odpadech.

Z téhož důvodu lze dovodit, že zmocnění obsažené v § 10a zákona o odpadech má jiný účel, než jaký sleduje zmocnění uvedené v § 17 odst. 2 téhož zákona. Mezi oběma ustanoveními tudíž není vztah obecné a zvláštní právní úpravy.

Zelený kompost, tedy substrát vzniklý kompostováním rostlinných zbytků, lze využít k údržbě a obnově veřejné zeleně na území obce jen, upraví-li tento způsob využití obecně závazná vyhláška obce. Zákon o odpadech tuto skutečnost potvrzuje, když v § 10a odst. 4 stanoví, že jiné využití zeleného kompostu je možné pouze za splnění podmínek stanovených zvláštními právními předpisy a odkazuje na zákon o hnojivech.

Pojem *veřejná zeleň*, užívaný pro účely zákona o odpadech, v sobě zahrnuje i jiné prvky, než jen zeleň ve smyslu vyhlášky č. 26/2007 Sb., kterou se provádí zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem a zákon č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí. Součástí definice jsou mj. i lesoparky, sportoviště a dětská hřiště. „Lesopark“, stejně jako „sportoviště“ a „dětská hřiště“ slouží v uvedeném

případě jen k označení míst, kde je obec podle zákona oprávněna využít zelený kompost k údržbě a obnově zeleně a nikoli k určení míst, k nimž se váže ukládání povinností nebo zákazů.

Pokud jde o vymezení konkrétních ploch veřejné zeleně, k jejíž údržbě a obnově lze zelený kompost využít, není rozumného důvodu, proč by měly být tyto plochy ve vyhlášce blíže, nad rámec definice stanovené v § 10a odst. 1 písm. c) zákona o odpadech, specifikovány.

Lze tedy dojít k závěru, že pro stanovení systému komunitního kompostování nelze užít ustanovení zákona, která se týkají systému nakládání s komunálním odpadem. To má praktické důsledky např. v tom, že se působnost obecně závazné vyhlášky obce, zavádějící systém sběru a shromažďování rostlinných zbytků, může týkat i právnických osob a fyzických osob podnikajících, vzniknou-li jim údržbou zeleně nebo zahrady na území obce rostlinné zbytky. Sběr a shromažďování rostlinných zbytků může obstarávat obec sama nebo prostřednictvím jiného subjektu, který nemusí být oprávněnou osobou ve smyslu § 4 písm. r) zákona o odpadech. Komunitní kompostárna, tedy zařízení na „zpracování“ zeleného kompostu, nemusí splňovat podmínky stanovené v § 14 zákona o odpadech.

Podle § 10 odst.1 zákona o odpadech má každý při své činnosti nebo v rozsahu své působnosti povinnost mj., *předcházet vzniku odpadů*. Tato povinnost však není zákonem vynutitelná. K ukládání povinností obecně závaznou vyhláškou nezmocňuje obec ani ust. § 10a zákona o odpadech. Na účastníky tohoto systému se tedy nevztahuje žádná z povinností, uvedených v § 17 odst. 4 zákona o odpadech, neboť rostlinné zbytky nejsou odpadem, pokud je zaveden systém komunitního kompostování. Právnické osoby ani fyzické osoby oprávněné k podnikání nepotřebují k zapojení do stanoveného systému smlouvu s obcí (§ 17 odst. 6 zákona o odpadech). Osoby, které se do systému zapojí, nebudou muset za „sběr a shromažďování“ rostlinných zbytků nic platit, neboť takovou povinnost jim žádný právní předpis neukládá. Vzhledem k tomu, že zákon hovoří o „sběru a shromažďování“ rostlinných zbytků, a nikoli o jejich „výkupu“, dá se dovodit, že obec nebude účastníkům systému poskytovat za odebrané zelené zbytky úplatu. Pro úplnost lze dodat, že při stanovení systému komunitního kompostování nelze bez dalšího využít ani základních pojmů vymezených v § 4 zákona o odpadech, neboť ty se týkají převážně odpadů.

-
- tento materiál popisuje právní stav ke dni zpracování (aktualizace);
 - právní názor uvedený v tomto materiálu není právně závazný, neboť k závazným výkladům je oprávněn pouze soud;
-